

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δέκατο τμήμα)

της 8ης Οκτωβρίου 2020*

«Προδικαστική παραπομπή – Σήματα – Οδηγία 2008/95/ΕΚ – Άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο β' – Σημεία που μπορούν να συνιστούν σήμα – Διακριτικός χαρακτήρας – Αίτηση καταχώρισεως ως σήματος, όσον αφορά υπηρεσία, σημείου το οποίο αποτελείται από έγχρωμα σχέδια και προορίζεται να τοποθετηθεί επί των αγαθών που χρησιμοποιούνται για την παροχή της εν λόγω υπηρεσίας – Εκτίμηση του διακριτικού χαρακτήρα του σημείου αυτού – Κριτήρια»

Στην υπόθεση C-456/19,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Svea hovrätt, Patent- och marknadsöverdomstolen (εφετείο Στοκχόλμης, τμήμα διανοητικής ιδιοκτησίας και εμπορικών διαφορών, Σουηδία) με απόφαση της 14ης Ιουνίου 2019, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 14 Ιουνίου 2019, στο πλαίσιο της δίκης

Aktiebolaget Östgötatrafiken

κατά

Patent- och registreringsverket,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δέκατο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Pešič, πρόεδρο τμήματος, E. Juhász (εισηγητή) και I. Jarukaitis, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: G. Pitruzzella

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Aktiebolaget Östgötatrafiken, εκπροσωπούμενη από τους R. Berzelius και F. Weyde,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους É. Gippini Fournier και K. Simonsson καθώς και από την G. Tolstoy,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η σουηδική.

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά, κατ' ουσίαν, την ερμηνεία του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 2008/95/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2008, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων (ΕΕ 2008, L 299, σ. 25).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Aktiebolaget Östgötatrafiken και του Patent- och registreringsverket (Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας, Σουηδία) σχετικά με την απόρριψη αιτήσεως καταχωρίσεως σήματος.

Το νομικό πλαίσιο

Η οδηγία 2008/95

- 3 Το άρθρο 2 της οδηγίας 2008/95, το οποίο έφερε τον τίτλο «Σημεία από τα οποία είναι δυνατόν να συνίσταται ένα σήμα», προέβλεπε τα εξής:

«Το σήμα μπορεί να συνίσταται από οποιαδήποτε σημεία επιδεχόμενα γραφικής παράστασης, ιδίως δε [...] από σχέδια, [...] το σχήμα του προϊόντος ή της συσκευασίας του, εφόσον τα σημεία αυτά μπορούν από τη φύση τους να διακρίνουν τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες μιας επιχείρησης από τα αντίστοιχα προϊόντα ή υπηρεσίες άλλων επιχειρήσεων.»

- 4 Το άρθρο 3 της ως άνω οδηγίας, το οποίο έφερε τον τίτλο «Λόγοι απαραδέκτου ή ακυρότητας», όριζε τα εξής:

«1. Δεν καταχωρίζονται ή, εάν έχουν καταχωρισθεί, είναι δυνατόν να κηρυχθούν άκυρα:

[...]

β) τα σήματα που στερούνται διακριτικού χαρακτήρα·

[...]

3. Ένα σήμα γίνεται δεκτό προς καταχώριση ή, αν έχει καταχωρισθεί, δεν κηρύσσεται άκυρο κατ' εφαρμογή της παραγράφου 1 στοιχεία β), γ) ή δ) εφόσον, πριν από την ημερομηνία της αίτησης καταχώρισης και μετά τη χρήση που του έχει γίνει, απέκτησε διακριτικό χαρακτήρα. Εξάλλου, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι η παρούσα διάταξη εφαρμόζεται επίσης εφόσον ο διακριτικός χαρακτήρας αποκτήθηκε μετά την αίτηση καταχώρισης ή μετά την καταχώριση.

[...]»

- 5 Η οδηγία 2008/95 καταργήθηκε, από τις 15 Ιανουαρίου 2019, από την οδηγία (ΕΕ) 2015/2436 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2015, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων (ΕΕ 2015, L 336, σ. 1).

Η οδηγία 2015/2436

- 6 Το άρθρο 3 της οδηγίας 2015/2436, το οποίο φέρει τον τίτλο «Σημεία συστατικά του σήματος», έχει ως εξής:

«Το σήμα μπορεί να αποτελείται από οποιαδήποτε σημεία, ιδίως δε [...] από σχέδια, [...] χρώματα, το σχήμα του προϊόντος ή τη συσκευασία του προϊόντος [...], υπό την προϋπόθεση ότι τα σημεία αυτά:

α) είναι ικανά να διακρίνουν τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες μιας επιχείρησης από τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες άλλων επιχειρήσεων· [...]

[...]

- 7 Το άρθρο 4 της οδηγίας αυτής, το οποίο φέρει τον τίτλο «Απόλυτοι λόγοι απόρριψης ή ακυρότητας», προβλέπει τα εξής:

«1. Δεν καταχωρίζονται ή, εάν έχουν καταχωρισθεί, είναι δυνατόν να κηρυχθούν άκυρα:

[...]

β) τα σήματα που στερούνται διακριτικού χαρακτήρα·

[...]

4. Ένα σήμα γίνεται δεκτό προς καταχώριση κατ' εφαρμογή της παραγράφου 1 στοιχεία β), γ) ή δ) εφόσον, πριν από την ημερομηνία της αίτησης καταχώρισης, μετά τη χρήση που του έχει γίνει, απέκτησε διακριτικό χαρακτήρα. Ένα σήμα δεν κηρύσσεται άκυρο για τους ίδιους λόγους εφόσον, πριν από την ημερομηνία της αίτησης κήρυξης της ακυρότητας, μετά τη χρήση που του έχει γίνει, απέκτησε διακριτικό χαρακτήρα.

5. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι η παράγραφος 4 εφαρμόζεται επίσης εφόσον ο διακριτικός χαρακτήρας αποκτήθηκε μετά την ημερομηνία της αίτησης καταχώρισης αλλά πριν από την ημερομηνία καταχώρισης.»

- 8 Κατά το άρθρο 54 της εν λόγω οδηγίας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο», τα κράτη μέλη όφειλαν να μεταφέρουν στο εσωτερικό τους δίκαιο, μεταξύ άλλων, τα άρθρα 3 έως 6 της οδηγίας αυτής το αργότερο έως τις 14 Ιανουαρίου 2019.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 9 Η εκκαλούσα της κύριας δίκης είναι δικαιούχος εικονιστικών σημάτων καταχωρισθέντων στο Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας με τους αριθμούς 363521 έως 363523, για υπηρεσίες παρεχόμενες με τη χρήση οχημάτων και υπηρεσίες μεταφορών που εμπίπτουν στην κλάση 39 κατά την έννοια του Διακανονισμού της Νίκαιας για τη διεθνή ταξινόμηση των προϊόντων και των υπηρεσιών με σκοπό την καταχώριση των σημάτων, της 15ης Ιουνίου 1957, όπως έχει αναθεωρηθεί και τροποποιηθεί.
- 10 Τα εικονιστικά αυτά σήματα απεικονίζονται ως εξής:

– αριθ. 363521

– αριθ. 363522

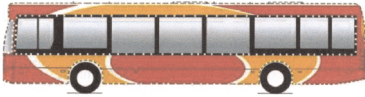

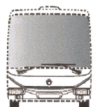
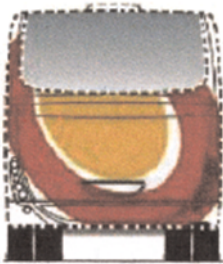

– αριθ. 363523

- 11 Στις 23 Νοεμβρίου 2016 η εκκαλούσα της κύριας δίκης υπέβαλε στο Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας τρεις αιτήσεις καταχώρισεως σημάτων, για διάφορες υπηρεσίες παρεχόμενες με τη χρήση οχημάτων και υπηρεσίες μεταφορών που εμπίπτουν στην κλάση 39 κατά την έννοια του Διακανονισμού της Νίκαιας για τη διεθνή ταξινόμηση των προϊόντων και των υπηρεσιών με σκοπό την καταχώριση των σημάτων.
- 12 Οι τρεις αυτές αιτήσεις συνοδεύονταν από την εξής περιγραφή: «Χρωματισμός οχημάτων με τα χρώματα κόκκινο, λευκό και πορτοκαλί όπως εικονίζεται». Η εκκαλούσα της κύριας δίκης διευκρίνισε επιπλέον ότι οι αιτήσεις αυτές δεν αφορούσαν το ίδιο το σχήμα των οχημάτων ή τα πεδία μαύρου ή γκριζού χρώματος που το κάλυπταν.
- 13 Με απόφαση της 29ης Αυγούστου 2017, το Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας απέρριψε τις εν λόγω αιτήσεις, με την αιτιολογία ότι τα σημεία των οποίων ζητήθηκε η καταχώριση βάσει του δικαίου των σημάτων είχαν απλώς διακοσμητικό χαρακτήρα, δεν μπορούσαν να γίνουν αντιληπτά ως σημεία ικανά να διακρίνουν τις υπηρεσίες που καλύπτονταν από τις αιτήσεις αυτές και, ως εκ τούτου, στερούνταν διακριτικού χαρακτήρα.
- 14 Η εκκαλούσα της κύριας δίκης προσέβαλε την απόφαση αυτή ενώπιον του Patent- och marknadsdomstolen (πρωτοβάθμιου δικαστηρίου διανοητικής ιδιοκτησίας και εμπορικών διαφορών, Σουηδία).
- 15 Προς στήριξη της προσφυγής της ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου, επισήμανε ότι τα σήματα των οποίων ζητήθηκε η καταχώριση αποτελούσαν «σήματα θέσεως», αποτελούμενα από ελλειπτικές λωρίδες διαφορετικών διαστάσεων σε κόκκινο, πορτοκαλί και λευκό χρώμα, με συγκεκριμένο μέγεθος και τοποθετημένες σε ορισμένη θέση επί των λεωφορείων και των τρένων μέσω των οποίων εκτελείται η παροχή υπηρεσιών μεταφοράς.

- 16 Προσκόμισε τις ακόλουθες εικόνες των σημάτων των οποίων ζητήθηκε η καταχώριση, παρουσιάζοντας το περίγραμμα των οχημάτων με διακεκομμένες γραμμές προκειμένου να καταδείξει ότι η ζητούμενη προστασία δεν αφορούσε το σχήμα των οχημάτων αυτών:

	
Πλάγια όψη	
	
Εμπρόσθια όψη	Οπίσθια όψη
	
Πλάγια όψη	
	
Εμπρόσθια όψη	Οπίσθια όψη
	
Πλάγια όψη	
	
Εμπρόσθια όψη/οπίσθια όψη	

- 17 Η εκκαλούσα της κύριας δίκης υποστήριξε επίσης ότι τα σήματα των οποίων ζητήθηκε η καταχώριση δημιουργούσαν εντύπωση παρόμοια με εκείνη που προκαλούν τα σήματα που έχουν καταχωριστεί με τους αριθμούς 363521 έως 363523 και ότι ο διακριτικός χαρακτήρας των πρώτων δεν έπρεπε να εκτιμηθεί διαφορετικά για τον λόγο και μόνον ότι προορίζονταν να τοποθετηθούν κατά συγκεκριμένο τρόπο στα οχήματα που χρησιμεύουν για την υπηρεσία μεταφοράς. Γενικότερα, προσέθεσε ότι οι διάφορες εταιρίες μεταφορών επιθέτουν στα οχήματά τους δικά τους γραφικά ή δικούς τους χρωματισμούς, με αποτέλεσμα οι χρήστες των υπηρεσιών τις οποίες παρέχουν οι εταιρίες αυτές να θεωρούν τα εν λόγω γραφικά ή τους εν λόγω χρωματισμούς ως ενδείξεις της εμπορικής προελεύσεως.
- 18 Το Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας υποστήριξε ότι η προστασία των εικονιστικών στοιχείων των επίμαχων στην κύρια δίκη σημάτων δεν ζητήθηκε αφηρημένα, αλλά για να τοποθετηθούν τα εικονιστικά αυτά στοιχεία στα οχήματα που χρησιμοποιεί η εκκαλούσα της κύριας δίκης. Στο μέτρο που η εκτίμηση του διακριτικού χαρακτήρα πρέπει να πραγματοποιείται συνολικά και τα οχήματα εμπορικής μεταφοράς διακοσμούνται συχνά με έγχρωμα σχέδια, οι καταναλωτές θα πρέπει να έχουν εξοικειωθεί προηγουμένως με τέτοια στοιχεία για να θεωρήσουν ότι πρόκειται για σήμα, άλλως θα τα θεωρήσουν ως διακοσμητικά στοιχεία. Λαμβανομένης υπόψη της ποικιλομορφίας στον χρωματισμό και στη διακόσμηση των οχημάτων μεταφορών που χρησιμοποιούνται στον οικείο οικονομικό τομέα, τα επίμαχα στην κύρια δίκη σημεία μπορούν να γίνουν αντιληπτά ως ένδειξη της εμπορικής προελεύσεως μόνον εφόσον αποκλίνουν επαρκώς από τα γενικώς ή συνήθως ισχύοντα στον κλάδο, πράγμα που δεν συμβαίνει.
- 19 Με απόφαση της 29ης Μαρτίου 2018, το Patent- och marknadsdomstolen (πρωτοβάθμιο δικαστήριο διανοητικής ιδιοκτησίας και εμπορικών διαφορών) απέρριψε την προσφυγή της εκκαλούσας της κύριας δίκης, για τον λόγο ότι τα προσκομισθέντα αποδεικτικά στοιχεία δεν αρκούσαν για να συναχθεί ότι τα χρώματα και το σχήμα των σημείων των οποίων ζητήθηκε η προστασία βάσει του δικαίου των σημάτων αποκλίνουν σε επαρκή βαθμό από τον τρόπο με τον οποίο άλλες επιχειρήσεις διακοσμούν το όχημά τους, οπότε δεν μπορούσε να θεωρηθεί ότι τα σημεία αυτά θα γίνουν αντιληπτά από το ενδιαφερόμενο κοινό ως ένδειξη της εμπορικής προελεύσεως.
- 20 Η εκκαλούσα της κύριας δίκης άσκησε έφεση κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του Svea hovrätt, Patent- och marknadsöverdomstolen (εφετείου Στοκχόλμης, τμήμα διανοητικής ιδιοκτησίας και εμπορικών διαφορών, Σουηδία).
- 21 Το δικαστήριο αυτό επισημαίνει ότι η θεμελιώδης επιταγή του άρθρου 3 της οδηγίας 2015/2436 είναι ότι, για να αποτελεί σήμα, ένα σημείο πρέπει να έχει διακριτικό χαρακτήρα.
- 22 Συναφώς, το ως άνω δικαστήριο υπογραμμίζει ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, ο τρόπος με τον οποίο το ενδιαφερόμενο κοινό αντιλαμβάνεται τον διακριτικό χαρακτήρα ενός σημείου δεν είναι κατ' ανάγκη ο ίδιος ανάλογα με το αν το εξεταζόμενο σήμα είναι τρισδιάστατο σήμα, αποτελούμενο από τη μορφή του ίδιου του προϊόντος, ή λεκτικό ή εικονιστικό σήμα. Συγκεκριμένα, δεδομένου ότι ο μέσος καταναλωτής δεν έχει τη συνήθεια να αναγνωρίζει την προέλευση των προϊόντων βάσει του σχήματός τους ή της μορφής της συσκευασίας τους, θα μπορούσε να αποδειχθεί δυσχερέστερη η απόδειξη του διακριτικού χαρακτήρα ενός τρισδιάστατου σήματος από ό,τι εκείνου ενός λεκτικού ή εικονιστικού σήματος. Για τον λόγο αυτό, όπως έχει κρίνει το Δικαστήριο, ένα σημείο που ταυτίζεται με τη μορφή του προϊόντος μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει διακριτικό χαρακτήρα μόνον υπό την προϋπόθεση ότι αποκλίνει σημαντικά από τα γενικώς ή συνήθως ισχύοντα στον οικείο οικονομικό τομέα.
- 23 Όσον αφορά το σήμα που προσδιορίζει μια υπηρεσία, το ίδιο δικαστήριο επισημαίνει ότι, στη σκέψη 20 της αποφάσεως της 10ης Ιουλίου 2014, Apple (C-421/13, EU:C:2014:2070), το Δικαστήριο έκρινε ότι η διαρρύθμιση χώρου πωλήσεων δύναται να διακρίνει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες μιας επιχειρήσεως από εκείνα άλλων επιχειρήσεων όταν η διαρρύθμιση που απεικονίζεται αποκλίνει σημαντικά από τα γενικώς ή συνήθως ισχύοντα στον οικείο οικονομικό τομέα.

- 24 Ωστόσο, το αιτούν δικαστήριο παρατηρεί ότι, στην απόφαση εκείνη, το Δικαστήριο δεν διευκρίνισε υπό ποιες προϋποθέσεις πρέπει να εφαρμόζεται η απαίτηση σημαντικής αποκλίσεως σε σχέση με τα γενικώς ή συνήθως ισχύοντα στον κλάδο όσον αφορά σήμα που προσδιορίζει υπηρεσία.
- 25 Επιπλέον, υπογραμμίζει ότι, στην ίδια απόφαση, το Δικαστήριο δεν εξέτασε αν το επίμαχο σήμα ήταν ανεξάρτητο από την εμφάνιση των υλικών αντικειμένων που καθιστούσαν δυνατή την εκτέλεση των υπηρεσιών για τις οποίες είχε καταχωριστεί το σήμα αυτό.
- 26 Επομένως, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν, για να εκτιμηθεί ο διακριτικός χαρακτήρας των σημείων που προορίζονται να τεθούν επί ορισμένων τμημάτων των οχημάτων ενός φορέα παροχής υπηρεσιών μεταφοράς προκειμένου αυτός να διακρίνεται από άλλους φορείς, τα εν λόγω σημεία πρέπει να αποκλίνουν σημαντικά από τα γενικώς ή συνήθως ισχύοντα στον οικείο οικονομικό τομέα.
- 27 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Svea Hovrätt, Patent- och marknadsöverdomstolen (εφετείο Στοκχόλμης, τμήμα διανοητικής ιδιοκτησίας και εμπορικών διαφορών) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα εξής προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Πρέπει το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας [2015/2436] να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι, στην περίπτωση αιτήσεως για την καταχώριση σήματος το οποίο προσδιορίζει υπηρεσίες και συνίσταται σε σημείο το οποίο είναι τοποθετημένο σε συγκεκριμένη θέση και καλύπτει μεγάλο μέρος της επιφάνειας των υλικών αντικειμένων που χρησιμοποιούνται για την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών, πρέπει να εξετασθεί κατά πόσον το σήμα είναι ανεξάρτητο από την εμφάνιση των εν λόγω αντικειμένων;
- 2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, είναι αναγκαίο το σήμα να αποκλίνει σημαντικά από τα γενικώς ή τα συνήθως ισχύοντα στον οικείο οικονομικό τομέα προκειμένου να θεωρηθεί ότι το σήμα έχει διακριτικό χαρακτήρα;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

- 28 Καταρχάς, επισημαίνεται ότι, όσον αφορά την απόρριψη καταχώρισης σήματος, η ημερομηνία της αίτησης καταχώρισης του σήματος αυτού είναι καθοριστική για τον προσδιορισμό του εφαρμοστέου ουσιαστικού δικαίου (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 29ης Ιανουαρίου 2020, Sky κ.λπ., C-371/18, EU:C:2020:45, σκέψη 49).
- 29 Εν προκειμένω, στο μέτρο που οι επίμαχες στην κύρια δίκη αιτήσεις καταχωρίσεως υποβλήθηκαν στις 23 Νοεμβρίου 2016, ήτοι σε ημερομηνία κατά την οποία η προθεσμία μεταφοράς της οδηγίας 2015/2436 στο εσωτερικό δίκαιο δεν είχε ακόμη λήξει και η οδηγία 2008/95 δεν είχε ακόμη καταργηθεί, οι εφαρμοστέες στα πραγματικά περιστατικά της κύριας δίκης διατάξεις είναι αυτές της οδηγίας 2008/95 και όχι εκείνες της οδηγίας 2015/2436.
- 30 Επιπλέον, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι, μολονότι τα έγχρωμα σχέδια τα οποία αφορούν οι επίμαχες στην κύρια δίκη αιτήσεις καταχωρίσεως προορίζονται να τεθούν με συγκεκριμένο τρόπο σε ένα μεγάλο τμήμα των αγαθών που χρησιμοποιούνται για την παροχή υπηρεσιών μεταφοράς, η εκκαλούσα της κύριας δίκης επισήμανε ρητώς ότι το σχήμα των αγαθών αυτών δεν αποτελούσε αυτό καθαυτό αντικείμενο των αιτήσεων αυτών.
- 31 Κατά συνέπεια, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, με τα δύο ερωτήματά του, τα οποία πρέπει να συνεξεταστούν, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 2008/95 έχει την έννοια ότι ο διακριτικός χαρακτήρας σημείου το οποίο ζητείται να καταχωριστεί ως σήμα για υπηρεσία, αποτελείται από έγχρωμα σχέδια και προορίζεται να τεθεί αποκλειστικώς και συστηματικώς με συγκεκριμένο τρόπο επί ενός μεγάλου

τμήματος των αγαθών που χρησιμοποιούνται για την παροχή της υπηρεσίας αυτής πρέπει να εκτιμάται σε σχέση με τα εν λόγω αγαθά και να εξετάζεται κατά πόσον το σημείο αυτό αποκλίνει σημαντικά από τα γενικώς ή συνήθως ισχύοντα στον οικείο οικονομικό τομέα.

- 32 Συναφώς, από πάγια νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι η βασική λειτουργία του σήματος είναι να εγγυάται στον καταναλωτή ή στον τελικό χρήστη την ταυτότητα της προελεύσεως του προϊόντος ή της υπηρεσίας που φέρουν το οικείο σήμα, παρέχοντάς του τη δυνατότητα να διακρίνει, χωρίς κίνδυνο συγχύσεως, το εν λόγω προϊόν ή την εν λόγω υπηρεσία από εκείνα που έχουν άλλη προέλευση (απόφαση της 12ης Ιουνίου 2019, Hansson, C-705/17, EU:C:2019:481, σκέψη 31 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Ο διακριτικός αυτός χαρακτήρας, κατά την έννοια του άρθρου 3 της οδηγίας 2008/95, πρέπει να εκτιμάται σε σχέση, αφενός, με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες ως προς τα οποία ζητείται η καταχώριση του σήματος και, αφετέρου, με την αντίληψη του ενδιαφερόμενου κοινού, το οποίο αποτελείται από τον μέσο καταναλωτή των προϊόντων ή των υπηρεσιών αυτών, ο οποίος έχει τη συνήθη πληροφόρηση και είναι ευλόγως προσεκτικός και ενημερωμένος [πρβλ. αποφάσεις της 12ης Φεβρουαρίου 2004, Koninklijke KPN Nederland, C-363/99, EU:C:2004:86, σκέψη 34, καθώς και της 12ης Σεπτεμβρίου 2019, Deutsches Patent- und Markenamt (#darferdas?), C-541/18, EU:C:2019:725, σκέψη 20].
- 33 Επιπλέον, για την εκτίμηση του διακριτικού χαρακτήρα ενός σημείου κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 2008/95, η αρμόδια αρχή οφείλει να προβαίνει σε *in concreto* εξέταση, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις κρίσιμες περιστάσεις της συγκεκριμένης περιπτώσεως, περιλαμβανομένης, ενδεχομένως, της χρήσεως του σημείου αυτού (πρβλ. απόφαση της 27ης Μαρτίου 2019, Hartwall, C-578/17, EU:C:2019:261, σκέψη 26 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 34 Όταν, όπως στην υπόθεση της κύριας δίκης, η αίτηση καταχωρίσεως σήματος αφορά σημείο προοριζόμενο να τεθεί αποκλειστικώς και συστηματικώς με συγκεκριμένο τρόπο επί ενός μεγάλου τμήματος των αγαθών που χρησιμοποιούνται για την παροχή των υπηρεσιών, ο διακριτικός χαρακτήρας του σημείου αυτού δεν μπορεί να εκτιμάται ανεξάρτητα από τον τρόπο με τον οποίο το ενδιαφερόμενο κοινό αντιλαμβάνεται την επίθεση του εν λόγω σημείου επί των αγαθών αυτών.
- 35 Πράγματι, έστω και αν τα αγαθά που χρησιμεύουν για την παροχή των υπηρεσιών δεν αποτελούν αντικείμενο της αιτήσεως καταχωρίσεως σήματος, γεγονός παραμένει ότι το ενδιαφερόμενο κοινό αντιλαμβάνεται τα έγχρωμα σχέδια που συνθέτουν το υπό εξέταση σημείο ως τεθειμένα επί των αγαθών, τα οποία χρησιμεύουν ως αποκλειστικό υπόθεμα των εν λόγω σχεδίων.
- 36 Επομένως, κατά την εκτίμηση του διακριτικού χαρακτήρα ενός σημείου που αποτελείται από έγχρωμα σχέδια τα οποία προορίζονται να τεθούν αποκλειστικώς και συστηματικώς επί των αγαθών που χρησιμεύουν για την παροχή των υπηρεσιών πρέπει ιδίως να λαμβάνεται υπόψη η εν λόγω αντίληψη.
- 37 Εν προκειμένω, εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να καθορίσει, στο πλαίσιο *in concreto* και συνολικής εξέτασης της δικογραφίας, αν οι συνδυασμοί χρωμάτων που εμπεριέχουν συστηματική διάρθρωση, όπως παρουσιάζονται στις αιτήσεις καταχωρίσεως, είναι ικανοί να προσδώσουν στα επίμαχα σημεία εγγενή διακριτικό χαρακτήρα (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 27ης Μαρτίου 2019, Hartwall, C-578/17, EU:C:2019:261, σκέψη 34). Θα πρέπει να θεωρηθεί ότι η εν λόγω προϋπόθεση πληρούται αν από την εξέταση αυτή προκύψει ότι οι συνδυασμοί χρωμάτων, οι οποίοι έχουν τεθεί επί των οχημάτων μεταφοράς της εκκαλούσας της κύριας δίκης, παρέχουν στον μέσο καταναλωτή τη δυνατότητα να διακρίνει, χωρίς κίνδυνο συγχύσεως, τις υπηρεσίες μεταφοράς που παρέχει η επιχείρηση αυτή από τις υπηρεσίες που παρέχουν άλλες επιχειρήσεις.
- 38 Αν αποδειχθεί ότι οι εν λόγω συνδυασμοί χρωμάτων δεν έχουν εγγενή διακριτικό χαρακτήρα για τις επίμαχες υπηρεσίες, το γεγονός αυτό δεν αποκλείει το ενδεχόμενο να έχουν τέτοιο διακριτικό χαρακτήρα μετά τη χρήση που θα τους γίνει.

- 39 Στο πλαίσιο της αναλύσεως αυτής, παρέλκει η εξέταση του ζητήματος αν τα σημεία που ζητείται να καταχωριστούν ως σήμα αποκλίνουν σημαντικά από τα γενικώς ή συνήθως ισχύοντα στον οικείο οικονομικό τομέα.
- 40 Πράγματι, όπως προκύπτει από πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, το κριτήριο εκτιμήσεως σχετικά με την ύπαρξη σημαντικής αποκλίσεως από τα γενικώς ή συνήθως ισχύοντα στον οικείο οικονομικό τομέα εφαρμόζεται στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το σημείο συνίσταται στη μορφή του προϊόντος για το οποίο ζητείται η καταχώρισή του ως σήματος, δεδομένου ότι ο μέσος καταναλωτής δεν συνηθίζει να αναγνωρίζει την προέλευση ενός προϊόντος βάσει του σχήματός του ή της μορφής της συσκευασίας του, χωρίς την ύπαρξη κάποιου εικονιστικού ή λεκτικού στοιχείου (πρβλ. αποφάσεις της 29ης Απριλίου 2004, Henkel κατά ΓΕΕΑ, C-456/01 P και C-457/01 P, EU:C:2004:258, σκέψη 39· της 22ας Ιουνίου 2006, Storck κατά ΓΕΕΑ, C-25/05 P, EU:C:2006:422, σκέψεις 27 έως 29, καθώς και της 7ης Μαΐου 2015, Voss of Norway κατά ΓΕΕΑ, C-445/13 P, EU:C:2015:303, σκέψεις 90 και 91).
- 41 Το ως άνω κριτήριο εκτιμήσεως εφαρμόζεται επίσης όταν το σημείο αποτελείται από την απεικόνιση της διαρρυθμίσεως του φυσικού χώρου εντός του οποίου παρέχονται οι υπηρεσίες για τις οποίες ζητείται η καταχώρισή του ως σήματος (πρβλ. απόφαση της 10ης Ιουλίου 2014, Apple, C-421/13, EU:C:2014:2070, σκέψη 20).
- 42 Τέτοια κατάσταση δεν συντρέχει όμως σε περίπτωση κατά την οποία, όπως εν προκειμένω, τα επίμαχα σημεία αποτελούνται από γραφικά στοιχεία προοριζόμενα να τεθούν επί των αγαθών που χρησιμοποιούνται για την παροχή των υπηρεσιών οι οποίες περιγράφονται στην αίτηση καταχωρίσεως.
- 43 Συναφώς, παρατηρείται ότι, μολονότι τα αγαθά που χρησιμοποιούνται για την παροχή των επίμαχων στην κύρια δίκη υπηρεσιών, ήτοι τα οχήματα μεταφοράς, εμφανίζονται με διακεκομμένες γραμμές στις αιτήσεις καταχωρίσεως προς επισήμανση τόσο των θέσεων στις οποίες προορίζονται να τεθούν τα σήματα των οποίων ζητήθηκε η καταχώριση όσο και των περιγραμμάτων τους, τα σημεία τα οποία ζητείται να καταχωριστούν ως σήματα δεν ταυτίζονται ωστόσο με το σχήμα ή τη συσκευασία των αγαθών αυτών ούτε έχουν ως αντικείμενο την απεικόνιση του φυσικού χώρου εντός του οποίου παρέχονται οι υπηρεσίες. Πράγματι, τα εν λόγω σημεία συνίστανται σε συνθέσεις χρωμάτων συστηματικώς διαρθρωμένες και οριοθετημένες στον χώρο. Επομένως, οι ως άνω αιτήσεις καταχωρίσεως αφορούν συγκεκριμένα γραφικά στοιχεία τα οποία, αντιθέτως προς τα σημεία τα οποία αφορά η μνημονευόμενη στις σκέψεις 40 και 41 της παρούσας αποφάσεως νομολογία, δεν έχουν ως αντικείμενο την απεικόνιση ενός αγαθού ή ενός χώρου παροχής υπηρεσιών με την απλή αναπαραγωγή των γραμμών και του περιγράμματός του.
- 44 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, στα υποβληθέντα ερωτήματα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 2008/95 έχει την έννοια ότι ο διακριτικός χαρακτήρας σημείου το οποίο ζητείται να καταχωριστεί ως σήμα για υπηρεσία, αποτελείται από έγχρωμα σχέδια και προορίζεται να τεθεί αποκλειστικώς και συστηματικώς με συγκεκριμένο τρόπο επί ενός μεγάλου τμήματος των αγαθών που χρησιμοποιούνται για την παροχή της υπηρεσίας αυτής πρέπει να εκτιμάται λαμβανομένου υπόψη του τρόπου με τον οποίο το ενδιαφερόμενο κοινό αντιλαμβάνεται την επίθεση του ως άνω σημείου επί των εν λόγω αγαθών, χωρίς να απαιτείται να εξετασθεί αν το σημείο αυτό αποκλίνει σημαντικά από τα γενικώς ή συνήθως ισχύοντα στον οικείο οικονομικό τομέα.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 45 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπύπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δέκατο τμήμα) αποφαινεται:

Το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 2008/95/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2008, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων, έχει την έννοια ότι ο διακριτικός χαρακτήρας σημείου το οποίο ζητείται να καταχωριστεί ως σήμα για υπηρεσία, αποτελείται από έγχρωμα σχέδια και προορίζεται να τεθεί αποκλειστικώς και συστηματικώς με συγκεκριμένο τρόπο επί ενός μεγάλου τμήματος των αγαθών που χρησιμοποιούνται για την παροχή της υπηρεσίας αυτής πρέπει να εκτιμάται λαμβανομένου υπόψη του τρόπου με τον οποίο το ενδιαφερόμενο κοινό αντιλαμβάνεται την επίθεση του ως άνω σημείου επί των εν λόγω αγαθών, χωρίς να απαιτείται να εξετασθεί αν το σημείο αυτό αποκλίνει σημαντικά από τα γενικώς ή συνήθως ισχύοντα στον οικείο οικονομικό τομέα.

(υπογραφές)